

ҚОСТАНАЙ ОБЛЫСЫ ӘКІМДІГІ МӘДЕНИЕТ БАСҚАРМАСЫНЫҢ "ЫБЫРАЙ АЛТЫНСАРИННІ ҚОСТАНАЙ ОБЛЫСТЫҚ МЕМОРИАЛДЫҚ МҰРАЖАЙЫ" КОММУНАЛДЫҚ МЕМЛЕКЕТТІК МЕКЕМЕСІ

КОММУНАЛЬНОЕ ГОСУДАРСТВЕННОЕ УЧРЕЖДЕНИЕ "КОСТАНАЙСКИЙ ОБЛАСТНОЙ МЕМОРИАЛЬНЫЙ МУЗЕЙ ИБРАЯ АЛТЫНСАРИНА" УПРАВЛЕНИЯ КУЛЬТУРЫ АКИМАТА КОСТАНАЙСКОЙ ОБЛАСТИ

АЛТЫНСАРИН ОҚУЛАРЫ

«ИННОВАЦИЯ, БІЛІМ, ТӘЖІРИБЕ-БІЛІМ БЕРУ ЖОЛЫНЫҢ ВЕКТОРЛАРЫ» ХАЛЫҚАРАЛЫҚ ҒЫЛЫМИ-ПРАКТИКАЛЫҚ КОНФЕРЕНЦИЯСЫ

МАТЕРИАЛДАРЫ

II кітап

АЛТЫНСАРИНСКИЕ ЧТЕНИЯ

МАТЕРИАЛЫ

МЕЖДУНАРОДНОЙ
НАУЧНО-ПРАКТИЧЕСКОЙ
КОНФЕРЕНЦИИ
«ИННОВАЦИИ, ЗНАНИЯ,
ОПЫТ – ВЕКТОРЫ
ОБРАЗОВАТЕЛЬНЫХ ТРЕКОВ»

II книга

УДК 37.02

ББК 74.00

И 63

РЕДАКЦИЯ АЛҚАСЫ/ РЕДАКЦИОННАЯ КОЛЛЕГИЯ

Куанышбаев Сейтбек Бекенович, А.Байтұрсынов атындағы Қостанай өнірлік университетінің Басқарма Төрағасы-Ректоры, география ғылымдарының докторы, Қазақстан Педагогикалық Ғылымдар Академиясының мүшесі;

Жарлығасов Женис Бахытбекович, А.Байтұрсынов атындағы Қостанай өнірлік университетінің Зерттеулер, инновация және цифрландыру жөніндегі проректоры, ауыл шаруашылығы ғылымдарының кандидаты, қауымдастырылған профессор;

Скударева Галина Николаевна, педагогика ғылымдарының кандидаты, доцент, Мәскеу облысындағы МОУ «Мемлекеттік гуманитарлық-технологиялық университеті» ректорының м.а.; Ресей Федерациясының жалпы білім беру ісінің құрметті қызметкері, Ресей;

Бережнова Елена Викторовна, педагогика ғылымдарының докторы, профессор Мәскеу халықаралық мемлекеттік қатынастар институты, Ресей;

Ибраева Айман Елемановна, «Қостанай облысы әкімдігінің білім басқармасы» ММ жетекшісі;

Онищенко Елена Анатольевна, «Педагогикалық шеберлік орталығы» жекеменшік мекемесінің Қостанай қаласындағы филиалының директоры;

Демисенова Шнар Сапаровна, педагогика ғылымдарының кандидаты, А.Байтұрсынов атындағы Қостанай өнірлік университетінің педагогика және психология кафедрасының менгерушісі;

Утегенова Бибикуль Мазановна, педагогика ғылымдарының кандидаты, А.Байтұрсынов атындағы Қостанай өнірлік университетінің педагогика және психология кафедрасының профессоры;

Смаглий Татьяна Ивановна, А.Байтұрсынов атындағы Қостанай өнірлік университетінің, педагогика ғылымдарының кандидаты; педагогика және психология кафедрасының қауым.профессоры;

Жетписбаева Айсылу Айратовна, А.Байтұрсынов атындағы Қостанай өнірлік университетінің Ы.Алтынсарин атындағы әдістемелік кабинетінің менгерушісі.

«Инновация, білім, тәжірибе-білім беру жолының векторлары»: 2023 жылдың 17 ақпандасы

Халықаралық ғылыми-тәжірибелік конференция материалдары. II Кітап. – Қостанай:

И 63 А.Байтұрсынов атындағы Қостанай өнірлік университеті, 2023. – 1231 б. = «Инновации, знания, опыт – векторы образовательных треков»: Материалы международной научно-практической конференции, 17 февраля 2023 года. II Книга. – Костанай: Костанайский региональный университет имени А.Байтұрсынова, 2023. – 1231 с.

ISBN 978-601-356-244-5

Жинаққа «Инновация, білім, тәжірибе-білім беру жолының векторлары» атты Алтынсарин оқулары халықаралық ғылыми-практикалық конференция материалдары енгізілген.

Талқыланатын мәселелердің алушан түрлілігі мен кеңдігі мақала авторларына заманауи білім беруді жаңғырту мен дамытудың, осы үдерісте қазақ ағартушыларының педагогикалық мұрасын пайдаланудың жолдарын, мұғалімдерді даярлаудың тиімді технологиялары мен форматтарын өзірлеу мен енгізу мәселелерін, ақпараттық қоғамдағы білім беру кеңістігінің ерекшеліктерін айқындауға, сондай-ақ педагогтердің инновациялық қызметінің тәжірибесін жинақтауға, педагогикалық үдеріс субъектілерін психологиялық-педагогикалық қолдауға мүмкіндік берді.

Бұл жинақтың материалдары ғалымдарға, жоғары оку орындары мен колledge оқытушыларына, мектеп мұғалімдері мен мектепке дейінгі тәрбиешілерге, педагог-психологтарға, магистранттар мен студенттерге қызықты болуы мүмкін.

В сборнике содержатся материалы Международной научно-практической конференции Алтынсаринские чтения «Инновации, знания, опыт – векторы образовательных треков». Многообразие и широта обсуждаемых проблем позволили авторам статей определить векторы модернизации и развития современного образования, использования в данном процессе педагогического наследия казахских просветителей, вопросов разработки и внедрения эффективных технологий и форматов подготовки учителей, специфики образовательного пространства в информационном обществе, а также обобщения опыта инновационной деятельности педагогов, психолого-педагогической поддержки субъектов педагогического процесса.

Материалы данного сборника могут быть интересны ученым, преподавателям вузов и колледжей, учителям школ и воспитателям дошкольных учреждений, педагогам-психологам, магистрантам и студентам.

ISBN 978-601-356-244-5

9 786013 562445

УДК 37.02

ББК 74.00

практику. Очень важно для данного исследования создать комфортную для себя группу, найти своего критичного друга, мнение которого будет важно и весомо. В одном из таких исследований группа пришла к мнению о необходимости внедрения педагога психолога в исследовательский процесс, так как ситуация на уроке способствовала этому. Во время урока учителя без видимых на то причин заплакал ребенок. Педагог, естественно, пыталась выяснить причину и исправить ситуацию. Но так как время урока ограничено она не могла слишком долго уделять внимание одному ученику. Как оказалось, после, у ребенка развился страх и огорчение из-за неправильно выполненного задания, девочка эмоционально не справилась с собой. Вот здесь как раз и необходимы советы психолога, как быстро успокоить ребенка и вернуть в учебный процесс с учетом его индивидуальных особенностей. Участвуя в процессе исследования, психолог мог быстро проработать с учащейся, не отвлекая при этом педагога от урока. А позже разъяснить как вести себя в следующий раз при сложившейся ситуации. Получается какой бы ни был стаж у педагога ему всегда есть чему и у кого учиться. Обмен опытом и обучением с последующим применением на практике всегда дадут результат.

Список литературы:

1. «Lesson study» как способ совершенствования практики обучения. Методическое пособие. – Астана: НАО имени И. Алтынсарина, 2014 – 48 с.
2. Пит Дадли. Lesson Study: теория и практика применения:-Астана. Руководство,2013.-21с
3. Профессиональный стандарт «Педагог» Утвержден приказом и.о. Министра просвещения Республики Казахстан от 15 декабря 2022 года № 500

УДК 37.06

CREATING AND USING VIDEO CONTENT BASED ON PARABLES OF YBYRAIALTYNSARIN AS A MEANS OF ACHIEVING EDUCATIONAL PURPOSE

Важницина Алексия Сергеевна
преподаватель английского языка
КГКП «Рудненский Социально-гуманитарный колледж им. Алтынсарина»
Управления образования акимата Костанайской области
alice81b@mail.ru
Циммерман Дана Ербулатовна
учитель истории
КГУ «Школа-лицей №4 отдела образования города Рудного»
Управления образования акимата Костанайской области
г. Рудный
zhumabaeva2811@yandex.kz

Abstract

We know about the enlightening activity of Y.Altynsarin, about his works and what things they teach. But we don't really pay much attention to how they are important to modern teachers and students. We hold a lesson of Kazakh History and English in Team-Teaching form where we showed practical appliance of works of the great enlightener. A short videoclip devoted to the parable "A Father and a Son" was made as a means of demonstration. By means of the parable students were engaged in listening, speaking, it could also educate spiritual, patriotic values to students. Moreover it implements objectives of the national idea of Trilinguism.

Judging by this, we came to the conclusion that pedagogical ideas of Ybyrai Altynsarin are actual at the lessons of both junior and senior students.

Key words: Educator, education, spiritual and moral upbringing, parables, essence, IT forms.

Аннотация

Мы знаем о просветительской деятельности Ы. Алтынсарин, чему учат его труды учащихся, но реже упоминаем, как его труды важны для современных учителей. Мы провели урок английского языка и истории Казахстана в форме TeamTeaching, где наглядно показали практическое применение педагогических трудов великого педагога. Для наглядности был создан видеоролик в стиле мультфильм, посвященный притче «Отец и сын». Помимо видеоролика происходит аудирование и привитие духовно-нравственных ценностей детям и студентам. Так же стоит отметить, видеоролик реализует цели национального проекта «Трехъязычие»

Исходя из этого можно подвести итог, что педагогические идеи Ы. Алтынсарина находят своё предназначение на уроках у младших школьников и у студентов.

Ключевые слова: педагог, образование, духовно-нравственное воспитание, притча, сущность, IT-формы.

Аңдатпа

Ы. Алтынсариннің оку қызметі туралы білеміз. Алтынсарин, оның шәкірттерінің шығармалары нені үйретеді, бірақ біз оның еңбектерінің қазіргі мұғалімдер үшін қаншалықты маңызды екенін жиілтамыз. Ағылшын тілі және Қазақстан тарихы сабакын TeamTeaching түрінде өткізіл, ұлы ұстаздың педагогикалық еңбектерінің сжузінде қолдануды айқын көрсеттік. Түсінікті болу үшін «Әке мен бала» астарлы әңгімесіне арналған мультфильм үлгісіндегі бейнеролик жасалды. Бейнероликарқылы балалар мен оқушыларды тыңдау, рухани-адамгершілік құндылықтарды сіңіру жүзеге асады. Сондай-ақбейнеролик «Үштілділік» үлттық жобасының мақсаттарын жүзеге асыратының айтакеткен жөн.

Осылан сүйене отырып, мынадай қорытынды жасауға болады: Ы. Алтынсарин кіши мектеп оқушылары мен студенттер діңсабақтарында өз мақсатын табады.

Түйінді сөздер: ұстаз, тәрбие, рухани-адамгершілік тәрбие, нақыл, мән, IT-формалар.

It is undoubtedly that a great Kazakh enlightener YbyraiAltynsarin was an extremely important person in Kazakh culture and education. He left great heritage to his descendants. The influence of Ybyrai's ideas on education and up-bringing new generation is great. A great number of his ideas got reflection not only in modern education but in real situations in life. That's mostly hard to believe that a person, living 2 centuries ago was able to distinguish thoughts that certainly became an unwritten wisdom, cannons to be followed nowadays. Among his greater ideas were pedagogical opening school in rural places and availability to study for all children. Also he spoke much as well as he did much for education for girls. All his life he devoted to enlightening activity paying much attention to education of Kazakh children, having developed national pedagogy. For the last decades, questions from the national pedagogy are often considered to be the only source to solving practical problems connected with traditions, customs, cultural and language points. Ybyrai's works are cultural heritage for people, living in a modern society in Kazakhstan as well as in other countries.

Being a master of a word, he wrote poems for children trying to inspire them for studying. Besides the poems he wrote a number of short stories containing nation's wisdom. Among his works the most appreciated are parables. Each of his parables contains not only people's wisdom which can solve a difficult situation but entire world outlook necessary for better understanding the world itself. Simplicity and briefness of the parables create special atmosphere, involving a reader to be there. The main characters are usually common people living simple life, they are poor people, simple workers and sometimes rich people. The characters are vivid and colorful, easily involve a reader into the atmosphere of the scene and background. They speak simple language telling the truth of life of poor people. Each parable tenderly shows a genius point of national wisdom to be remembered and followed to.

These parables are not only a good content to be read, they are indispensable in educational process because they are extremely actual. So, knowing that modern children need modern approaches to solving their problems and having an experience in using IT methods in teaching we created some videos based on Ybyrai Altynsarin's parables.

Firstly, students are easy – goers in technologies, they are users of vast number of networks and social nets. As a matter of fact children adore everything, which is connected with IT technologies. This allows to get them be engaged doing IT-tasks. Children who participate in a wider range of online activities are more skilled in using the internet, while those whose access to the internet is more limited tend to have weaker digital skills. Online entertainment, for example, like playing video games and watching video clips, can help young children develop an interest in educational, informative and social online experiences. Encouraging children to extend their online activities beyond entertainment alone can also enable them to develop a range of technical and critical capacities, according to the report. Children need to spend time online to learn how to navigate the digital environment, even if this means being exposed to some level of risk. This is how children learn to navigate the offline world.

Secondly, images, pictures, movies, cartoons and short videos involve students in process of learning, making it simple if interesting. Pictures are essential when it comes to engaging students who are learning a new language at any level. They can be successful study aids during lessons, and they can act as useful prompts to help students when they are practising speaking.

Thirdly, people's wisdom helps bring up children from educational point of view and even teach them subjects from curriculum point of view. A lot of children are egocentric because that is part of their cognitive growth – they learn to build empathy and think about others through interactions.

They discover their actions have consequences and can affect other people's feelings, as well as impacting their own emotions.

Sharing stories can be a very powerful and safe way to help children consider and navigate complex, moral subjects like these.

One particular short video is able to solve not only educational problems, moreover it has interdisciplinary connection.

Thus, for example, our created short video content could be shown in IT lessons as an example of clip-making.

Also it can be shown in the lessons of English, speaking about such grammar themes as direct/indirect speech, Past Simple, modal verbs and many others.

Speaking about the national cultural project Trilinguism, this content should be shown to students in the lessons of the Kazakh language.

This video content is very useful to be seen at the lessons of self-studying because it teaches students to respect adults, to think strategically and to form world view.

Teachers of History should apply it in the lessons while studying Kazakh great people and their contribution in the development of Kazakh education system.

Also such kind of content is appropriate to be studied at some extracurricular lessons while learning English or Kazakh, etc.

Thus, having tried to conduct the lesson of Kazakh History in team-teaching we got students to be questioned (Application 1). Having watched the video of the parable "A Father and a Son" [1] students were inspired to answer some questions. The questionnaire included such questions as:

What is the main idea of the parable?

Which character's position would you share? Why?

If you were "the Father" how would you behave?

If you were "the Son" what would you do?

What nation wisdom is hidden in the parable?

So, the results surprised us. Junior students said that they would never behave like the son. Moreover, they don't share his position. Senior students and college students showed different attitude towards the Father. All the involved students elicited the wisdom of the parable, even some of the most motivated could speak about what essence the author of the parable put between lines.

As the practice showed, lessons based on Ybyrai's pedagogical ideas have a positive influence on youth and should be used in upbringing of a strong generation.

As time showed, such IT forms of teaching and educating learners are demanded in the process of distant learning.

So, we offer you to see our product.

«Picture 1»

<https://app.animator.com/anim0/92eGKT2VC8CNSp0p/>

List of literature:

1. <https://massaget.kz/layfstayl/debiet/tmsil/41805/>